

Φ Ρ Ο Ν Τ Ι Σ Τ Η Ρ Ι Α
Ο Μ Ο Κ Ε Ν Τ Ρ Ο
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

http://www.floropoulos.gr - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Σάββατο 21 Οκτωβρίου 2023

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

- A1. α.**
1. Λάθος : *Εἰ μὴ συνήδη.....εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας*
 2. Σωστό : *ὥστ' ἐλπίζω.....χρόνον ἡγήσεσθαι*
 3. Λάθος : *Ἀξιῶ δε.....πῶ μοι πλέον εἶναι*

β. 1. Ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «οἴτινες» αναφέρεται στους κατηγορούς του, τούτους όπως αναφέρει στην προηγούμενη περίοδο λόγου.

2. Ο Μαντίθεος αναφέρεται στο καθεστώς των Τριάκοντα τυράννων.

B1. Το προοίμιο αποτελεί την αρχή του ρητορικού λόγου, με το οποίο ο ρήτορας επιδιώκει την «πρόσεξιν» των ακροατών, να κερδίσει την «εὐνοϊάν» τους (captatio benevolentiae) και να τους κατατοπίσει για την υπόθεση («εὐμάθεια»). Στο τέλος του προοιμίου υπάρχει η «πρόθεσις», σύντομη δηλαδή έκθεση του θέματος.

Με το συγκεκριμένο προοίμιο ο ρήτορας επιτυγχάνει και τους τρεις στόχους του. Συγκεκριμένα κατορθώνει να προσελκύσει το ενδιαφέρον των ακροατών του (των βουλευτών στη συγκεκριμένη περίπτωση) υπογραμμίζοντας ότι οι κατήγοροί του είναι άνθρωποι συκοφάντες και κακόβουλοι που επιδιώκουν να τον βλάψουν (τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν). Ταυτόχρονα, κερδίζει την εὐνοϊα τους δηλώνοντας από την αρχή του λόγου του ότι διαθέτει ἀψογο ἠθος, ότι η ζωή του ως τώρα είναι ανεπίληπτη και ότι είναι πιστός στο δημοκρατικό πολίτευμα της πατρίδας του. (ὡς εὐνους εἰμι τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι, περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς) Κατορθώνει, επίσης, με μια φράση πρωτοτυπίας και εντυπωσιασμού (Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας·) να κεντρίσει την προσοχή τους εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη του προς τους κατηγορούς του, που του δίνουν την ευκαιρία να υποβληθεί στη διαδικασία της δοκιμασίας και να αποκαλυφθεί ὅλη η αλήθεια για τη ζωή και τη δράση του. Η έντονη αυτοπεποίθηση με την οποία εκφράζεται ο Μαντίθεος (Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω) και η βεβαιότητά του ότι ὅλοι θα αλλάξουν γνώμη γι' αυτόν, όταν ακούσουν το λόγο του (ὥστ' ἐλπίζωτὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι), αυξάνει ἀκόμη περισσότερο την προσοχή των ακροατών και τους προϋδεάζει για ὅσα θα εκθέσει στη συνέχεια.

Τέλος, επιτυγχάνει να κατατοπίσει τους ακροατές με συντομία και σαφήνεια σχετικά με την υπόθεση. Η τελευταία περίοδος («πρώτον ...δε πολιτείας») αποτελεί την «πρόθεσιν», όπου εκθέτει με συντομία το κατηγορητήριο.

B2. Τόσο στο προοίμιο του Ὑπὲρ Μαντιθέου όσο και στο προοίμιο Ὑπὲρ τοῦ ἄδυνάτου γίνεται προσπάθεια του ομιλητή αφενός να εξυψώσει το δικό του ήθος και αφετέρου να μειώσει το ήθος των κατηγορών του.

Ως προς το ήθος του ομιλητή, στην περίπτωση του Μαντιθέου δίνεται μεγάλη έμφαση στο να πειστούν οι βουλευτές ότι έχει ήθος άμεμπτο (*περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς*) και ότι τρέφει ευνοικά συναισθήματα προς την δημοκρατία, αφού συμμετείχε στους ίδιους κινδύνους με τους δημοκρατικούς πολίτες (*εὐνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν*). Επίσης παρουσιάζεται ως ένας άνθρωπος με απόλυτη αυτοπεποίθηση (*οὕτω σφόδρα ἔμαντῶ πιστεύω*) που έχει συκοφαντηθεί άδίκαια και έχει την αξίωση να αποκατασταθεί κυρίως η ηθική τάξη και όχι τόσο να κερδίσει την εκλογή του. Στον λόγο Ὑπὲρ τοῦ ἄδυνάτου ο ομιλητής δηλώνει με μια σύντομη φράση ότι θα αποδείξει τον άξιο επαίνου βίο του (εγώ έχω ζήσει έως τούτη την ημέρα με τρόπο που αξίζει έπαινο παρά φθόνο.) και ότι είναι καλύτερος πολίτης από τον κατήγορό του.(είμαι πολίτης καλύτερος από αυτόν.)

Ως προς το ήθος των κατηγορών, στον λόγο Ὑπὲρ Μαντιθέου οι κατήγοροι χαρακτηρίζονται ως κακόβουλοι και συκοφάντες (*τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν ... τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις*) με έμμεσο τρόπο και ταυτόχρονα εχθροί του (*τῶν ἐχθρῶν*). Στον Ὑπὲρ τοῦ ἄδυνάτου λόγο δίνεται μεγάλη έμφαση στο ήθος του αντιπάλου. Παρουσιάζεται ως ψεύτης, ο οποίος έχει ως κίνητρο τον φθόνο (αυτός ψεύδεται..... από φθόνο.). Επίσης οι ενέργειές του είναι μεθοδευμένες και στοχεύουν στην εκδικητικότητα. (μεθόδευσε αυτή εδώ τη δίκη εναντίον μου, Αν πάλι με εκδικείται ως εχθρό του)

Συνεπώς στο προοίμιο Ὑπὲρ Μαντιθέου κυριαρχεί η επίκληση στο ήθος του ομιλητή και λιγότερο των αντιπάλων του, ενώ στο προοίμιο Ὑπὲρ τοῦ ἄδυνάτου δίνεται έμφαση στην επίθεση στο ήθος του αντιπάλου του.

B3. 1.Σ 2.Α 3.Α 4.Σ 5.Σ

B4. 1.ε 2. η 3. α 4. β 5. γ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

G1. Γιατί ο Δίας αφού γέννησε τον Ηρακλή και τον Τάνταλο, όπως λένε οι μύθοι και όλοι τους πιστεύουν, τον ένα εξαιτίας της αρετής του τον έκανε αθάνατο, ενώ τον άλλο εξαιτίας της κακίας του τον τιμώρησε με τις πιο μεγάλες τιμωρίες. Αυτά χρησιμοποιώντας ως παραδείγματα πρέπει να επιθυμείς την ομορφιά και

την καλοσύνη και να μην μένεις πιστός σε αυτά που έχουν ειπωθεί από εμάς, αλλά και από τους ποιητές να μαθαίνεις τα καλύτερα και από τους άλλους σοφιστές, αν κάτι χρήσιμο έχουν πει, να το διαβάζεις.

Γ2. Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το παράδειγμα της μέλισσας. Όπως η μέλισσα κάθεται σε όλα τα βλαστάρια και παίρνει από το καθένα το καλύτερο έτσι πρέπει όσοι επιθυμούν τη μόρφωση να μην αφήνουν τίποτα αδοκίμαστο και από παντού να μαζεύουν τα χρήσιμα.

Γ3. α) τοῦ μύθου, τῶν μύθων
τῆς ἀρετῆς, τῶν ἀρετῶν
τῆς τιμωρίας, τῶν τιμωριῶν
τοῦ ποιητοῦ, τῶν ποιητῶν
τῆς μελίττης, τῶν μελιττῶν

Γ3. β) πιστεύεις, πιστεύης, πιστεύοις, πίστευε
ἐκόλασας, κολάσης, κολάσαις/-ειας, κόλασον

Γ4. οἱ μῦθοι= υποκείμενο στο λέγουσι

ἀθάνατον= κατηγορούμενο στο αντικείμενο τὸν μὲν

ταῖς μεγίσταις= επιθετικός προσδιορισμός στο τιμωρίας

ὀρέγεσθαι= τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στο δεῖ

τοῖς εἰρημένοις= επιθετική μτχ, αντικείμενο στο ἐμμένειν